

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Strauchi[i] Jcti Amoenitatum Juris Canonici
Semestria duo**

Strauch, Johann

Jenae, 1675

Ecloga Quinta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10224

tionis exponit *καλυπτρον μίτραν*. Et Glossæ Isidori, *Phrygium* mitra. Est enim Phrygium capitis ornamentum superiore sui parte clausum, in parte verò inferiore circulum habens aureum in modum coronæ. Hanc mitram Bonifacius 8. altero circulo aureo auxit, & Urbanus V. tertio, eodem modo dispositis, quo hodie tiara Pontificis visitur. Sed & ipsa donationis verba se interpretantur, ibi: Phrygium candido nitore splendidum ejus sacratissimo vertici nostris manibus imposuimus. Denique accedit locus Sugerii in vitâ Ludovici Grossi, ubi ait, capiti Innocentii II. impositum fuisse phrygium, quod Sugerio est Imperiale ornamentum. Plura de hoc pallio dixi in controversiis meis illustribus superioris seculi.

Finis Eclogæ IV.

Amœnitatum Juris Canonici

ECLOGA QUINTA.

CAPUT PRIMUM

Ad cap. 3. de us. & auct. Pal.

S U M M A R I A.

1. Inscriptio capituli integratur.	4. Quo tempore confirmatio per pallium coeperit.
2. Species facti.	5. Gregorius VII. jusjur. fidelitatis introduxit.
3. Effectus pallii noviter indutus.	

INscriptio hujus decretalis integra exstat in compilatione tertiâ: Et est talis: *Innocentius III. C. tituli Sancti Laurentii in Lucinâ Presbyteri Cardinalis AP. S. d. Legato. Confer cap. 3. & 4. de offic. Leg.* Species facti hæc: Gualterus Trojanus Episcopus & Regni Siciliae Cancellarius postulatus est ad Panormitanam Ecclesiam, eoque translatus à Sancio Cardinali & Legato sedis Apostolicæ in Sicilia, inconsulto Pontifice. Nondum admittâ postulatione, datove pallio Gualterus Archiepiscopi nomen sump-

Inscriptio capituli integratur.
Species facti.

ferat. Quâ de causâ severius interpellat Legatum suum Pontifex, daret operam, ne in confusionem sui, & sedis apostolicæ opprobrium res ista cedat. Interim Gualtero ex singulari gratiâ concessit Pontifex, ut Panormitanæ Ecclesiæ procurationem gereret: Sed Gualterus contumax postea utrâque Ecclesiâ & Panormitanâ & Trojanâ summotus, ut habetur in gestis Innocentii. Gualterus iste reus postulatus quod Archiepiscopum se gessisset ante pallium acceptum, cum tamen per pallium & nomen & res Archiepiscopalis dignitatis, & pontificalis officii plenitudo conferatur. At verò certum est, pallio hoc antiquitus nihil nisi ornamentum Metropolitanis quæsitum fuisse, effectum autem ejus, & cætera, quæ nunc usurpantur, antiquitati prorsus ignota fuisse. Testatur etiam P. de Marcâ Galliarum Metropolitanos statim post ordinationem suam functiones sui muneris exercuisse juxta canones antiquos. Cur ergò Innocentius noster eos prohibet quidquam pontificalis officii attingere, donec à sede apostolicâ missum ad eos fuerit pallium Romanum? Nimirum jam anno DCCCLXX. in synodo Constantinopolitanâ sub Hadriano II. statutum erat, ut Metropolitanis confirmationem suam à Patriarchâ reciperent, sive per impositionem manuum, sive per concessionem pallii. Hoc intromisso nova formula excogitata est, quâ cogebant scripto polliceri subjectionem & obedientiam Apostolicæ sedi & per omnia præcepta ejus canonicè sequi, cujus formulæ auctor exstitit Bonifacius Moguntinus, quam formulam postea auxit Gregorius VII. in tantum, ut sponso illa Bonifaciana in ipsum penitus jusjurandum fidelitatis, quæle Vasallus domino præstat, conversum fuerit: Nempe; *Non ero in consilio, neq; in facto, ut vitam aut membra, aut papatum perdant, aut capti sint malâ captione.* Quæ jurandi formula in vim legis publicæ abiit, & decretalibus inserta est *cap. IV. Infra de jurejur.* Falsò enim hoc capitulum IV. Gregorio I. tribuitur, ut jamdudum monuit Carolus Molinæus *ad dictum cap. & ad Sctum Franciæ contra abus. Pap. pag. mibi 267.*

Effectus pallii noviter inductus.

Quo tempore confirmatio per pallium cœperit.

Gregorius VII. jusjur. fidelitatis introduxit.

CAP.

CAP. II.

Ad c. 4. & 5. de usu & auct. Pallii.

S U M M A R I A.

1. Pontifex R. semper utitur pallio, alii Epif. non item. 2. Archiepiscoporum Gallie pallium.

STatuit Innocentius III. ut Romanus Pontifex semper utatur *Pontifex R.* pallio atque ubique, alii non nisi in Ecclesiis suis & certis *semper uti-* diebus tantum *c. 4. b.* Quapropter Petro Archiepiscopo *tur pallio,* Compostellano per veniæ dispensationem indulget, ut pos- *alii Epif.* sit in Ecclesiâ alienâ pallio uti, dummodo is, ad quem Ecclesia per- *non item.* tineat, id permittat. *c. 5.* Verum enim verò, quod solus Papa Romanus semper utitur pallio, ei contradicere videtur concilium Matisconense primum, in quo anno quingentesimo octogesimo primo sancitum, ut nullus Archiepiscopus præsumat missam celebrare absque pallio. *cap. 1.* Sed sciendum est, concilium istud loqui non de pallio Romano, sed de pallio Archiepiscoporum proprio. Nimirum quod unusquisque Metropolitanorum sibi confici ipse curaverat, priusquam Bonifacii persuasum Metropolitanis pallia sua à sede Romanâ coëmere cœpissent. Hoc enim ex Gregorio constat *lib. 4. Epist. 14.* quod Romano pallio uti non licuit præterquam in festis solennibus, eundemque morem Metropolitanis etiam in oriente fuisse docet responsum Demetrii Chomatani, qui eo uti licitum non esse ait, nisi in festis Paschatis, Pentecostes & Natalis Domini. Itaque aliud fuerit oportet Archie- *Archiepi-* piscoporum Gallie pallium, aliud Romanum, quod à Pontifice *scoporum,* accipi oportebat, ut censet P. de Marca *lib. 6. c. 7.* Cum enim à Za- *Gallie pal-* chariâ Pontifice Bonifacius in Galliam Germaniamque mittere- *lium.* tur anno 742. synodumque celebraret, decretum in eâ fuit, ut omnes deinceps viverent in unitate & subiectione Ecclesiæ Romanæ & vicarii B. Petri, & ut Metropolitanis à sede Romanâ pallium posthac quærent, & per omnia Canonicè obsequerentur præceptis S. Petri. Ergo hæcenus non alio præterquam Gallicano pallio ornati fuerant.

CAP.

CAP. III.

Ad cap. ult. de usu & auct. pall.

S U M M A R I A.

1. Inscriptio correctâ.
2. An pro defunctis liceat cum pallio celebrare.
3. Sandalia Monachorum.
4. Trechedipna, τροχάδες.
5. Gallicula.
6. ὑπόδημα.

*Inscriptio
correctâ.*

E Pigraphe hujus capituli falsa est, & rescribendum: Archiepiscopo Lugdunensi, ut est in MSto, quo Innocentius Cironius usus est. Fuit hic Archiepiscopus Raynaldus, numero octogesimus. Initialia verba sunt. *Tua nos.* Non;

*An pro de-
functis li-
ceat cum
pallio cele-
brare.*

Quia nos, ut Gregoriana editio. Quæstio Raynaldi erat, an licitum sit pro defunctis cum pallio celebrare. Quod negat. Fortè quia pallium festivitibus, non funestis celebrationibus conveniebat. Quâ de causâ etiam purpureus color in jejuniis & memoriis defunctorum usurpabatur, teste Demetrio Chomateno in responso ad Cabasilam: ὅτι πένθες εἰσι τὰ πορφύρεα τῶν αὐτῶν ἐσθῆματῶν σήματ' ἔχοντες ἐν μνημοσύνοις ἀπελθόντων. De Sandaliis, Cassianus lib. 1. c. 10. Sandalia Monachorum Ægyptiorum caligas appellat. Et Divus Hieronymus sandalia caligas vertit. Vetus Interpres Juvenalis Græcorum crepidas Grajas caligulas vocat. Ita enim interpretatur, quæ Juvenalis trechedipna vocavit, ut trechedipna essent, quæ Græcis

*Sandalia
Monacho-
rum;*

τροχάδες. Vide tamen Octav. Ferrar. de re vestiaria parte 2. lib. 2. c. XI. τροχάδας exponit Hesychius σανδάλια διὰ τὴν αἰγείαν ἕρματ' ὄν. Auctori veteris glossarii τροχάδες sunt galliculæ. Idem galliculas σανδάλια reddit alio loco. Græci distinguunt inter ὑπόδημα & σανδάλιον. ὑπόδημα κοῖλον, calceamentum, quo totus pes amicitur: Sandalia seu soleæ plantas pedum duntaxat tegebant. Ita Pollux & Hesychius ὑπόδηματα διὰ τῶν σανδαλίων distinguunt: ὑπόδημασι Salvator Apostolos interdixit, non item sandaliis quæ Petrus gestavit Act. Ap. c. 12. Quamvis Albertus Rubenius de re vestiaria lib. 2. c. 1. velit crepidas seu sandalia, digitos pedum haud quidem conclusisse & tamen crus medium texisse.

*Treche-
dipna,
τροχάδες.*

ὑπόδημα.

*Gallicula.
ὑπόδημα.*

Cui

Cui assentior. Hæc sandalia Christianis ex candido linteo texta, ut est in actis donationis Constantini & apud Balsamonem. Cavebant quippe, ne fierent ex morticinis aut pellibus animalium. Servius in 4. Æneid.

CAP. IV.

Ad cap. I. II. & III. de Renunciat.

S U M M A R I A.

1. Cap. 1. Lunduna, Lunda.	7. Veruli, verulum.
2. Eskillus, Metropolitanus.	8. Ceparanum.
3. Absolon Roschildensis.	9. Telesia.
4. Cap. 2.	10. Alliphia.
5. S. I. siglarum significatio.	11. Lectio primæ compilationis.
6. Cap. 3. h. t.	

Variè legitur inscriptio, ut notant & Gregoriani: Lugdu-
 nensi, Batonensi, Londonensi. Vera lectio exhibetur in-
 antiquâ collectione prima: Lundensi Archiepiscopo. Lun-
 da, Lundona, metropolis Daniæ, qua de supra ad c. 2. X.
 de consuet. Errat itaque Contius putans Lundonium pro Londi-
 no appellasse Barbaros jam inde à tempore B. Gregorii, urbem no-
 bilem in Britannia insula. Rescribit Alexander III. Eskillo Me-
 tropolitano, quem Legatum per Daniam & Sueciam constituerat,
 petenti, ut sibi emerito missio daretur. Quod etsi hac decretali
 non impetrabat, tandem tamen victus iteratis precibus Alexan-
 der III. indulserat, ut ex integra decretali & Saxone Grammatico
 lib. 14. sub finem videre est. Successit in ejus locum Absolon Ro-
 schildensis Episcopus, licet invitus; Recusanti enim pallium in-
 gestum fuisse per Galandum Legatum à Pontifice in eam rem-
 missum, ait Saxo. Eskillus autem monachi habitum assumpsit in
 Cisterciensi monasterio, ubi mortuus est. Vide epistolas Petri
 Cellensis lib. 1. Epist. 23. & lib. 7. Ep. 17. & lib. 8. Ep. 1.

Caput 2. quod tertium est primæ compilationis, inscribitur
 Abbati Dalonensi. Raymundus, Dolensi, Contius Dolonensi.
 Canonici S. I. ut Raymundus habet, & Contius, intelliguntur S. S. I. siglarum
 Juliani, & ita legi in Barcinonensi & veteri Tarraconensi testatur

Q

Ant.

Ant. Augustinus. In compilatione prima habetur: S. Luviani, Ubi capitulum hoc ita pergit: *Quia tamen altera pars sufficienter instructa non venerat, negotium non potuit terminari, Ideoque causam ipsam vestro examini committentes discretioni vestrae per A. S. M. qua partes ante vestram presentiam convocetis, & rei veritate plenius inquisita si praefatum P. inveneritis de consensu majoris & sanioris p. c. f. de spirituali beneficio a. a. i. e. f. b. i. ap. re. pacificè possidere &c.*

Cap. 3. b. t. In cap. 3. Inscriptio itidem variat. Contius in margine scribit: Verfellenfi, mendosè, *Veralen*. legit vetus Tarracon. *Verulen*. Barcinonensis. *Verulano*, vetus Gregorianus, Contianus & placet A. Augustino. Veruli & Verulum urbs Episcopalis provinciae Romanae, *Verulo*. Abbas Sancti N. est S. Nicolai de Ceparanum. Est autem Ceparanum oppidum non longe à Verulis. Monasterium S. Salvatoris, adde ex compilatione primâ, de Telesia *τελεσσια*, Ptolemæo, colonia Romana Frontino. Fuit urbs in Samnio prope Allifas secundum Plinium & Ptolemæum. *Αλίφια* Straboni. Alliphium Livio. Alphi, Mario Nigro, inter Venafrum & Beneventum, Porro in primâ compilatione sic habetur. Nunc autem mutato animo per te & per amicos tuos l. u. i. eadem Ecclesiâ restituatur, V. q. i. d. e. a. e. f. d. e. q. illi, e. q. f. c. ad voluntatem & p. f. r. Fraternitatem tuam monemus atque m. q. f. r. i. f. h. p. A. & f. e. a. r. praefati P. n. r. i. c. n. à Ceparano (vocem populo, in omnibus MStis deesse, & marginalem glossam in textum irrepsisse notant Emendatores Gregoriani) c. p. h. t. e. & monere p. si tanti tibi fuerit ut i. n. t. n. d. E. sed quasi de novo deberet intrare, recipiant.

CAP. V.

Ad c. 8. 9. 11. de Renunc.

S U M M A R I A.

1. Cap. 8. <i>Nidrosia, Truntheim.</i>	4. <i>Carleolum, sedes Episcopalis.</i>
2. Cap. 9. <i>b. t. species.</i>	5. <i>Cap. 11. b. t.</i>
3. <i>Ragusa, & ejus Episcopus.</i>	6. <i>Innocentius III. Papa erant.</i>

Ni-

Nidrosiensi Archiepiscopo rescribit Innocentius III. *Cap. 8. Ni-*
drosum, vel Nidrosia, sedes Archiepiscopalis Norvagiæ, *drofia,*
Truntheim, auctoritate Eugenii III. anno 1148. erecta. *Truntheim.*
Vide *Adam. Bremensem*, cui Trondemnis dicitur, p. 155.

Quod attinet cap. 9. talis inibi est species. *Cap. 9. b. t.*
Ragusiensis Ar- *species.*
chiepiscopus ex justâ causâ renunciavit Archiepiscopatu, de con-
sensu summi Pontificis, quia ibi non poterat securè morari & si ac-
cederet ad illam, mortis periculum metuebat. Secessit itaque in
Angliam. Ragusia, olim Epidaurus in Dalmatiâ, respublica no- *Ragusia, &*
bilis ex opposito Italiæ, Archiepiscopus, de quo loquitur hic In- *ejus Episco-*
nocentius, erat Bernhardus, quem coronatio in Johannis Regis *pus.*
& colloquio ejusdem cum Wilhelmo Rege Scotorum interfuisse
memorat Rogerius Hovedenus in Johanne. Huic Bernardo be-
neficio conferebatur liberalitate Regiâ concessu Archiepiscopi
Eboracensis in Episcopatu Carleoli & Ecclesia de Malebron. *Carleolum,*
leolum est sedes Episcopalis sub metropoli Eboracensi. Vide Ho- *sedes Epi-*
vedenum in Henrico I. ad annum MCXXXIV. *scopalis.*

In cap. 11. hic casus habetur: Anno 1208. extincto Ægidio *Cap. 11. b. t.*
Ravennatensi Archiepiscopo in ejus locum postulatus est Hubal-
dus, Episcopus Faventinus. Vide Hieronymum Rubeum *lib. 6.*
hist. Ravenn. Præpositus & Canonici ejusdem Ecclesiæ Johanni
cuidam è suis Canonico potestatem dederunt per compromissum
eligendi. Hic Johannem S. Fridiani Lucanensis Canonicum regu-
larem, olim Episcopum Sassinatem in Faventinum Episcopum po-
stulavit. Præpositus cum capitulo, impetrato consensu Prioris S.
Fridiani postulationem petunt à Pontifice probari. Quærebatur
an Episcopus, qui renunciavit Episcopatu, ut monasterium pœni-
tentia causâ ingrederetur, iterum possit assumi & eligi in Episco-
pum. Innocentius distinctè respondet, ut in textu habetur. Sed *Innocentius*
erravit credendo *can. hoc nequaquam. 45. caus. 7. q. 1. desumptum. III. Papa*
fuisse ex Constantinopolitanâ generali Synodo, quæ inter quatuor *errat.*
primas ordine secunda est: Exstat enim in Synodo VIII. in quâ
corruptis Legatis Johannis VIII. Papæ Photius, potestate Impera-
toris fretus Ignatium Patriarchatu invitum in monasterium, quasi
pœnitentiæ agenda causa, relegatum se abdicare compulerat,

omni spe restitutionis ademptâ. Hic canon à Græcis retentus irrepfit in collectiones Ivonis & Gratiani. Quibus fidentes Pontifices, Gratiano contenti, ad fontes recurrere superfederunt. Vide A. August. lib. 2. Dialog. de Emend. Gratiani c. 6. n. 3. & 4.

CAP. VI.

Ad cap. 13. de Renunc.

S U M M A R I A.

1. Ecclesia major Leodicensis.	5. Urbs Confluentia.
2. Casus capituli.	6. Petrus de Collemedio.
3. Abbatia Hemmenrode.	7. Thomas de Capuâ.
4. Ecclesia S. Paulini.	

*Ecclesia
major Leo-
dicensis.*

Honorius III. rescribit Majoris Ecclesiæ Decano & Magistro C. Canonico S. Dionysii Leodicensi. Ecclesia major in civitate Leodiensi dicitur S. Johannis Evangelistæ.

*Casus capi-
tuli.*

Quæ verba, S. Johan. expressè apposita sunt in compilatione V. Altera est S. Dionysii Martyris, quas ambas Notgerus Episcopus 46. construxit, uti refert Anselmus in gestis Episcoporum Leodiensium c. 35. Casus hic est: Johannes pauper ut est in compilat. V. Subdiaconus impetravit literas ab Innocentio III. prædecessore Honorii ad Abbatem de Emeneo, ut habet Raymundus, Emento, ut alii, Emenrode ut in compilatione V. quæ lectio vera est.

*Abbatia
Hemmen-
rode.*

Est Abbatia de Hemmenrode in Trevirensi diocesi, cujus foundationem describit Cæsarius lib. 1. c. 1. Nec non ad Cantores Trevirenses majoris Ecclesiæ ac S. Pauli. Major Ecclesia est B. Petri quam Agritius primus Archiepiscopus Trevirensis, missus à Sylvestro anno 330. ex palatio Helenæ in Ecclesiam convertit. Cæsarius lib. 7. c. 40.

*Ecclesia S.
Paulini.*

Altera est Ecclesia non S. Pauli, sed Paulini, quam Felix II. præsul Trevirensis in honorem B. Paulini Præfulis, itidem Trevirensis & martyris à B. Martino consecrati inauguravit. Impetravit, inquam, Johannes pauper Subdiaconus literas, ut ei præbendam vacantem in Ecclesiâ S. Florentini in Confluentiâ assignarent. Imò S. Florentii Martyris, unius ex ducibus legionis Thebæorum interemti cum Cassio Comite & aliis Bonnæ, dioceseos Coloniensis. Confluentia urbs notissima, dioceseos Coloniensis in-

*Urbs Con-
fluentia.*

ter

ter Moguntiam & Coloniam, quâ se Mosella Rheno miscet. Hanc præbendam Jacobus, Decanus ipsius Ecclesiæ, in ejus manibus per suas literas resignavit sublato appellationis obstaculo. Sed sese opposuerunt huic mandato quidam Canonici Ecclesiæ hujus, quod Johannes Subdiaconus renunciaſſe arguebatur juri suo. Negans verò id Johannes testibusque convictus appellavit. Pontifex causam cognoscendam mandat Petro de Collemedio, qui fuit Petrus de postea Archiepiscopus Rothomagensis anno 1234. Legatus Innocentii Collemedio. W. ad Fridericum II. Imperatorem & adversus Albigenſes, & tandem ab eodem Cardinalis factus in concilio Lugdunensi anno 1245. Hic Auditor Papæ habito consilio cum Cardinale presbytero, tituli S. Sabinæ, Thomâ de Capuâ Campano, ab Innocentio III. creato Thomas de anno 1212. & ob merita in Patriarcham Hierosolymitanum electo, Capuâ. sententiam priorem irritam pronunciavit.

CAP. VII.

Ad cap. 14. & 15. de Renunc.

SUMMARI A.

1. Cap. 14. est Gregorii. 3. Nice, monasterium.
2. Ad Theodericum de Wedâ. 4. Monasterium Gellonense.

Perperam hoc capitulum tribuitur Honorio, cum sit Grego- Cap. 14. est
rii IX. ut docet Fr. Florens, præfatione p. 26. Rescribitur Ar- Gregorii.
chiepiscopo Trevirensi Theodorico IV. Comiti de Weda, Ad Theode-
ricum de
ricum de
qui sedit ab anno 1212. usque ad annum 1242. Abbas S. Apri
Tullensis diocesis, ordinis S. Benedicti in honorem S. Apri, Tul-
Wedâ.
lensis, Episcopi, vulgo *Saint Evre*. Quemadmodum verò capitu-
lum hoc tribuitur Honorio, quod Innocentii est, ita caput ulti-
mum in editionibus tribuitur Gregorio IX. quod est Honorii in
omnibus MStis. Rescriptum est ad Agathensem & Nicensem E-
piscopos; Ille erat vel Seditius, vel Berengarius Niciensis, ita enim
rectius. Nice, Monasterium est S. Willelmi, fundatum anno 804. Nice, mo-
in diocesi Lutevensi, *Lodeve*, sub Archiepiscopo Narbonensi. nasterium.
Quem Episcopatum instituit Johannes XXII. in monasterio Ca-
nonicorum regularium S. Augustini. Monasterium autem S. Wi-
lhelmi, de quo cœperamus, est ordinis S. Benedicti, à Willelmo II.

Monasteriū Gellonense. Comite Tolosano fundatum, qui & ibidem sepultus. Vocatur aliàs Monasterium Gellonense, à Valle Gellonensi.

CAP. VIII.

Ad cap. 2. 3. & 5. de supplendâ neglig. prælatorum.

S U M M A R I A.

1. Cap. 2. h. t. est Innocentii.   3. Cap. 3. h. t.
2. Archiepiscopat. Sanct. Andrea-   4. Cap. 5. h. t.
nus in Scotiâ.

Cap. 2. h. t. est Innocentii. Archiepisc. Sanct. Andreeanus in Scotiâ.

Cap. 3. h. t.

Cap. 5. h. t.

Per errorem aut negligentiam hoc capitulum transcribitur Clementi III. quod debetur Innocentio, ut patet ex Registro ipsius *lib. 2. Epist. 5.* ubi iisdem verbis inscriptum reperitur Episcopo & Andreae nimirum in Scotiâ. Episcopus Sanctandreeanus à Sixto IV. Anno 1471. metropolitica dignitate maectatus est, regni Scotiæ Primas.

In cap. 3. agitur de Archidiaconatu Richemundia, quæ est dignitas post Decanatum primaria Ecclesiæ Eboracensis in Angliâ. Vacantem hunc Archidiaconatum Archiepiscopus Eboracensis contulit Honorio Clerico suo, & mandavit Capitulo, ut ei Stallum præberent. Decanus cui nomen erat Simoni Apulo, eum non admisit, quod in Archiepiscopi literis non fieret mentio de Decano: sed contulit Archidiaconatum Rogerio de S. Emundo. Vide Rogerium Hovedenum in Johanne.

In cap. 5. Vacabat Cantoria Ecclesiæ Salmanticensis, cujus electio spectabat ad Episcopum & capitulum. Elapso semestri Decanus elegit P. cantorem. At Archiepiscopus Compostellanus H. in cantorem elegit. Re ad sedem apostolicam perlatâ, Pontifex electionem à Decano factam irritam pronunciat, quippe post sex menses factam, eligendi jure ad superiorem jam devoluto.

CAP. IX.

Ad c. l. 2. De tempor. ordin.

S U M-

S U M M A R I A.

1. Cap. 1. h. t.

2. Bathe, urbs Episcopalis.

3. Capit. 2. h. t.

4. Herefordia.

5. Promotio intra quatuor tempora.

6. Jejunia tempore promotionum.

7. Zephyrini Pontif. epistola subditiua.

8. Casus capituli.

9. Jejunia quatuor temporum.

10. Jejunia à quibus instituta.

11. Jejunii observatio varia.

12. Superpositio.

Alexander III. utrum ad Bathoniensem aliquem, an Londnensem, an quem alium Episcopum scribat, varietas lectionum non sinit definire. Suspicio autem fuisse Robertum Bathoniensem Episcopum horum temporum divinis pariter atque humanis literis eruditum, ut prædicat eum Polyd. Virgil. lib. 13. p. m. 313. Bathonia, Bathe urbs Episcopalis, sub Archiepiscopo Cantuariensi. Dicitur autem Subdiaconos non posse diebus dominicis ordinari nisi à Pontifice Romano. Cujus ratio est, quod subdiaconi, & alii inferiores sine solennitate privatim, etiam nec publicè, & quolibet tempore ordinari possunt & debent can. 6. dist. 75. Contra verò ordinatio Episcoporum die dominicâ, horâ III. cum jejuniis can. 1. dist. 75. sicut etiam ordinationes Presbyterorum & diaconorum. c. 4. & 5. dist. ead. fieri debent. Capitulum 2. præscribit sibi itidem Alexandrum III. ad Episcopum Herefordensem Angliæ. Herefordia in confinio Wallensium sub Archiepiscopo Cantuariensi urbs Episcopalis. Hic Alexander improbat consuetudinem quarundam Scotiae & Walliæ Ecclesiarum, quæ extra jejunia quatuor temporum clericos ad sacros ordines promoveant. Vetus enim Ecclesiæ institutio est, ne extra jejunia quatuor temporum fiat ad sacros ordines promotio. can. 13. Apost. Unde simul constat temporibus ordinationum solita fieri fuisse jejunia. Trahunt quidam huc Zephyrini Pontificis Epistolam secundam ad Episcopos Ægypti, cujus *ἡμερομηνία* exstat apud Gratianum *distinct. 75. can. 3.* ubi mentio fit temporis congrui, quo quatuor hæc tempora innui volunt: Sed hæc epistola subditiua est. Hypothesis capituli hæc est: Cum Græci ordinarent, non

Cap. 1. h. t.

Bathe, urbs Episcopalis.

Capit. 2. h. t.

Herefordia.

Promotio intra quatuor tempora.

Jejunia tempore promotionum.

Zephyrini Pontif. epistola subditiua.

Casus capituli.

observatis quatuor temporum intervallis, quibus Latina Ecclesia ordinationes faciebat, quæsitum fuit à Johanne Episcopo Citri, an Sacerdotum Latinorum ordinatio à Græcis Episcopis facta extra quatuor tempora valeret? Cardo rei in eo vertitur, primo, an Latini Græcos, Græci Latinos suis ritibus rectè ordinent: Deinde an forma ordinandi utrorumque sit in se proba? Ad primum respondet Cælestinus *in cap. 9.* & Innocentius *cap. 11. hic*, Ubi mos inveteratus fuerit, tolerandum esse, siquidem de mandato & licentiâ sui Præfulis Latinus à Græco Pontifice secundum morem Græcorum fuerit ordinatus. Addit tamen Innocentius in dictâ compilatione veteri, se velle suo tempore de consilio fratrum, quod honestum visum fuerit, ordinare. Hoccine fecit? Fecit in concilio Generali & refertur *in cap. Quod in plerisque. X. de offic. Ordin.* quo non amplius concessa est mixtura Græcorum & Latinorum, sed ut Latini Latinos ordinent. Idem hoc & rescribit cuidam Latino *cap. 1. in eâdem compil. III.* Sed quid si in eâdem diœcesi Latini Præfulis mixtim degant & Græci & Latini? Debet sibi Episcopus ille Latinus constituere Vicarium Episcopum Græcum, qui Græcis ritu patrio ordines conferat. Quod jus censetur singulare, ut unus Episcopus alterius sit vicarius. Unde quærit Glossa, à quo debeat consecrari talis Episcopus Vicarius: Et respondet, à tribus Episcopis Vicariis suæ gentis. Id declarat Innocentius Cironius historiâ Cypri, in quâ juxta constitutiones Alexandri tertii electus Episcopus Græcorum ab Episcopo loci confirmatus à tribus deinde Episcopis consecratur, assumpto nomine alterius loci, ut videlicet Episcopus Græcus Nicosiæ vocaretur Episcopus Soliæ, Episcopus Paphi diceretur Episcopus Arzes, Episcopus Nemosiæ, Amatensis Famagustæ, Episcopus Carpacensis. Et ita duo reperiuntur Episcopi in unâ eâdemque diœcesi.

*Jejunia
quatuor
temporum.*

Quod attinet jejunia quatuor temporum, hæc tam strictè observabantur, ut si quis Episcopus extra ea ordinare auderet, suspensione plecteretur. Clariensis Episcopus, cum in vigiliâ assumptionis Deiparæ quendam in Presbyterum ordinasset, ab Episcopali administratione suspensus est, *cap. 2. h. t. in compil. 11.* De origine incertum est. Canon. 1. dist. 76. ait antehac ter in anno servata fuisse.

fuisse. Putat quidem Baronius *ad annum 226. n. 25.* legendum, *Quater.* At Bellarminus nihil mutandum censet, cum olim non quaternum, sed ternum fuerit jejunium. Sed superflua est disputatio de germanâ lectione, cum tota hæc epistola sit hypobolima, ut Blondellus evicit. Putat autem hic à Leone primum disertè quatuor horum temporum jejunio consecratorum mentionem factam fuisse sermone octavo de jejunio decimi mensis, & sermone 9. de jejunio septimi mensis. Sed nec Blondellus eorum originem ad hunc Leonem refert, quasi hæc jejunia primus indixisset; uti neque Leonis verba hoc volunt. Sacri ergo ordines non omni tempore conferuntur, sed quatuor anni tempora his sunt constituta, quibus scilicet jejunatur, nempe primâ hebdomada quadragesimæ, quod est jejunium vernum, æstivum in Pentecoste, autumnale in mense septimo, & in decimo hyemale, ut ait Leo Primus *can. 6. dist. 76.* & Urbanus II. *can. 4. dist. ead.* *Jejunia à quibus instituta.* & in concilio Claremontensi *can. 1.* De origine non convenit. Ab Apostolis sunt qui instituta putent. Vidè Baron. *ad ann. 57. n. 6.* Quod vix probari potest. Augustinus *Ep. 86.* ait, non inveniri certis diebus evidenter præceptum esse observanda jejunia. A Calixto Papâ instituta esse quatuor tempora ex *can. 1. dist. 76.* non probatur, ut quidam scribunt. Hoc enim dicit tantum quod convenientius hisce temporibus fiant jejunia. Et quamvis auctoritatem Quadragesima habeat ex jejunio Moyfis & Eliæ, non ab ipso Salvatore in novo testamento: Negat tamen Chrysostomus *homil. 47. in Mattheum*, jejunium domini esse imitandum utpote miraculosum. Nam & olim neque in tempore jejunii, neque in duratione ejus conveniebant. Irenæus apud Eusebium *lib. 5. c. 26.* *οἱ μὲν οἴονταί μίαν ἡμέραν δεῖν αὐτὰς νηστεύειν οἱ δὲ δύο οἱ δὲ πλείονας οἱ δὲ πρῶτον.* Socrates *libro 5. c. 22.* ait veterum observantiam & circa dierum numerum, & circa abstinentiam ciborum discrepasse; Alios enim ab animatis tantum abstinuissent, alios ex animalibus solis piscibus usos: Alios ovis & fructibus arborum abstinuissent. Alios sicco solo pane contentos, alios nec hunc sumsisse, & ita deinceps. Porrò & hoc notandum, jejunia alio nomine superpositionem dictam fuisse *concil. Elibert. can. 26.* & *Superpositio.*

R

ὑπερ-
positio.

ὑπερτίθηται cibum differre, prolongare. *Epiph. & Dionys. Epist. ad Basilid.* Cæterum de jejunio quatuor temporum vide *Concil. Mogunt. l. cap. 34.* & *Claremontanum can. 1.* *Saligunstadiense c. 2.*

CAP. X.

Ad cap. 9. de temp. ord.

SUMMARI A.

1. *Inscriptio emendata.*
2. *Hydruntum.*
3. *Catana.*
4. *Clericum alienum an liceat ordinare.*

*Inscriptio
emendata.
Hydruntū.*

Catana.

*Clericum
alienum an
liceat ordi-
nare.*

Clericum alienum non licet ordinare. Est Cœlestini III. ad Hydronensem Archiepiscopum, nescio quem. Lege Hydrundinum, ut est in *compilatione II. c. 2.* Hydruntum, Otranto urbs Archiepiscopalis regni Neapolitani, olim Metropolis sub Patriarchâ CPolitano. In ipso textu fit mentio Episcopi Cathamarvensis, vel, ut alia exemplaria, Cathamensis. Lego Cataniensem. Catana vel Catanica Urbs Episcopalis in Sicilia, sub Archiepiscopatu Montis Regalis, fuerat olim Metropolis sub Patriarchatu Constantinopolitano. Cæterum cum non liceat alienum clericum in suâ diœcesi ordinare *tot. dist. 71.* inde orta fuit gravis controversia, inter Græcos & Latinos, quod passim Græci Latinos hique illos ordinarent. Idèd Latini à Græcis & Græci à Latinis suo quisque ritu ordinandi non sunt, ne oriatur rituum confusio *c. cum secundum 11. h. 1.* Quod si clericus Latinus de licentiâ ordinarii ordinetur à Græco antistite, quamdiu toleratur talis consuetudo, ordinati non impediuntur ab executione ordinum susceptorum. Sed ubi in eadem diœcesi diversæ sunt nationes, puta Græci & Latini, Episcopus si Latinus sit, debet constituere sibi vicarium Episcopum Græcum, qui Græcis ritu patrio ordines conferat. *c. quoniam.* Infra de offic. ordin.

CAP. XI.

Ad cap. X. Eod. tit. De monachis ad alios ordines transeuntibus.

SUMMARI A.

1. *Novarchi nigri.*

2. *Quæstio capituli.*

Hæc

HÆc decretalis integra exstat apud Innocentium *lib. 1. Epist. Nouarchi*
231. ad Abbatem & Conuentum Cariloci. De quo mona- *nigri.*
 stero supra *ad cap. Ex parte. 33. de Rescript.* Agitur de mo-
 nacho ad sacerdotii ordinem promoti, ordinis Cisterci-
 ensis, ad Monachos nigros se transferente, id est, ad Benedictinos.
 Nigri enim sunt Benedictini, Albi Cistercienses de vestitu appella-
 ti, *cap. Ex parte. de Decim. Pet. Cluniacensis apol. aduers. Cisterci-*
ens. lib. 1. Epist. 28. Et vos sancti, vos singulares, vos in universo orbe
verè monachi, aliis omnibus falsis & perditis, secundum nominis in-
interpretationem solos vos inter omnes constituistis, unde & habitum
insoliti coloris prætenditis, & ad distinctionem cunctorum totius ferè
mundi monachorum inter nigros vos candidos ostentatis. Quare- *Quæstio ca-*
 batur, an post ordinem susceptum relicto habitu nigro ad Cister- *pituli.*
 cienses redire posset? Ratio dubitandi, quod Cisterciensis se ad ni-
 gros conferens, videretur apostatasse, quasi transisset ad laxiorem
 regulam. Erat enim Benedictinorum familia disciplinâ remissio-
 re, ejusque Cistercienses propterea exosi. Quare Bernardus Cla-
 reuallensis, Robertum nepotem suum, cum à Cisterciensibus mi-
 grasset Cluniacum, quasi prævaricatorem revocare conatus est, *E-*
pi. 1. Monacho autem non licet transire ad laxioris disciplinæ ordi-
 nem saltem sine veniâ summi Pontificis. *cap. licet. de Regular.* Ra-
 tio decidendi, quia non potest arctior videri Cisterciensium ordo
 cum & ipsi non aliam, quàm Benedicti regulam profiteantur, id-
 eoque ordinibus ritè susceptis nil vetat, quo minus in susceptis à
 Benedictinis ordinibus ministrare queat.

CAP. XII.

Ad cap. 14. de temp. ord.

S U M M A R I A.

1. Legio, urbs Hispan.

3. Species hujus capituli.

2. Ovetum.

Honorius III. rescribit Episcopo Legionensi. Legio urbs *Legio, urbs*
 Hispaniæ Leon, à Leovigildo Gothorum Rege denomina- *Hispan.*
 ta, teste Isidoro *Chron. 2.* Agitur de quodam Episcopo,
 quem Raymundus Conuentensem ponit. In Manuscripto
 autem Ovetonensis vel Ovensis reperitur. Ovetum urbs Gallæciæ, *Ovetum.*
 olim

Species hujus capituli. olim Regia, fundata regnante Sylone, Rege Gallæciæ, in monte Oveto, quo Monachi Benedictini monasterium in honorem Vincentii statuerant. Unde Ecclesia Ovetensis orta. Principes Gallæciæ sedem transtulerunt Legionem, unde Honorius ad Episcopum Legionensem scribit. Plus quam incertum est, quod Raymundus Conventriensem intrusit suffraganeum Cantuariensis in Angliâ. Credidit fortè eundem casum esse qui Cap. 2. & 3. Infra de ætate & qualitate habetur. Etenim & in hoc c. Episcopum Ovetensem acriter defricat Honorius, quod puerum tredecennem ordinaverat.

CAP. XIII.

Ad cap. 15. de tempo. ord.

S U M M A R I A.

1. Auctor hujus decretalis.
2. Emendatur Inscriptio.
3. Summa capit.

Auctor hujus decretalis.

Emendatur Inscriptio.

Summa capit.

Raymundus adscribit hanc decretalem Honorio perperam. Est enim Innocentii III. & exstat integra in *lib. 13. Registri Epistol. 194.* Et id est primum Raymundi *regegequa.* Alterum; Legitur; *Letonensi & Cal. ab. vel Cala. Abbati.* Nec melius *cap. 1. eod. tit. in 4. Compil.* de Leonensi & Sabbariniensi Abbatibus. Ex regesto restituatur hoc modo: Laoniensi & Finabarensi Episcopis & Abbati de Magio Limiricensis diocesis. Hi Episcopatus sunt in Hibernia, provinciâ Momonia: Lioniensis seu Leoniensis, Limiricensis seu Limitinensis, Finaborensis, Archiepiscopi Casselensis suffraganei, ut & Imilicensis, de cujus electione hîc agitur. Pro quo Raymundus *Humiliensis.* At Midensis, Archiepiscopi Armachani, totius Hiberniæ Primatis, suffraganeus est. Denique non magis benè legitur pro Roffensi Trecensis. Summa capituli huc credit: Quod Imilensis electus, nedum subdiaconus unâ eademque die, ordinante Roffensi Archiepiscopo ad sacerdotii dignitatem elatus fuisset. Pauli enim Apostoli auctoritate manus nulli cito sunt imponenda. Vide *can. 13. concil. Sardic.* Capitulum integrum ex Regesto adjicio: Dilectus filius W. Imilicensis Canonicus nostro dudum Apostolatui referavit, quod Imilicensis Ecclesia suo viduata Pastore Concanonici sui de substituendi Pastoris electione tractantes ipsum unanimiter elegerunt. Qui cum esset citra sacros ordines

con-

constitutus, venerabilis frater noster Casselensis Archiepiscopus Metropolitanus eorum Episcopo, Roffensi mandavit, ut eum uno eodemque die a. t. f. o. prom. quod cum ille non ausu proprio, sed ipsius Archiepiscopi mandatu perfecisset, demum idem Archiepiscopus requisitus consecrationis ei munus, huiusmodi ordinationis occasione prætenfa impendere recusavit. Unde fuit nobis humiliter supplicatum, ut super hoc circa Præfatum W. dignaremur de benignitate sedis Apostolicæ dispensare. Maximè cum ad ordines suscipiendos non ex voluntatis propriæ diceretur festinantia properasse, sed tam de magnâ necessitate, quam de utili providentiâ penè omnium ibi præsentium se permiserit taliter ordinari, pro eo, quod Ecclesiæ Imilicensi multiplex periculum imminabat, si ejusdem W. circa presbyteratus officium ordinatio differetur. Licet autem contra normam Ecclesiasticam in facto ipso enormiter fuisset excessum, de misericordiâ tamen, quæ superexaltat iudicio, venerabili fratre nostro Armachano Archiepiscopo & Episcopo Midenfi & dilecto filio Archidiacono Armachano dedisse recolimus in mandatis, ut inquisita super præmissis diligentius veritate, si rem inveniret taliter se habere, ac eundem W. aliàs idoneum & utilem Ecclesiæ Imilicensi dispensativè ipsi tribuerent licentiam consecrandi.

CAP. XIV.

Ad tit. de ætate & qualit. cap. 2. & 7.

SUMMARI A.

1. Cap. 2. b. t.

3. Clerici prohibentur medicinam facere.

2. Cap. 7. b. t.

4. Medici impunè nocent.

CApud secundum compilationis primæ omissum à Gregorianis desiderari in Barcin. & alienâ manu additum in veteri Tarraconensi notat A. August. *ad compil. 1.* Quod factum fortasse propterea, quia repetitur *lib. 3. tit. 8. c. 1.* ejusdem compilat. 1. sed illic, ut & apud Gregorium adscribitur Gelasio ad Romanos.

In cap. 7. agitur de Physico seu Medico, qui ad sacros ordines

R 3

ad-

Clerici prohibentur medicinam facere.

Medici impune nocent.

adspirabat. Cum verò recordaretur arte sua se sæpius fuisse frustratum, consuluit Pontificem, an ad sacros ordines admitti posset. Nempe imperitia & multò magis negligentia medico utique imputatur. *l. illicitas. d. securi. ff. de offic. præsid. l. Idem juris. ff. ad L. Aquil.* sed & religiosi & alii in sacris constituti prohibentur medicinam facere *c. fin. Ne cler. vel Monachi.* Eamque exercentes arbitrio superioris puniuntur *c. tua. X. de homicid. Gloss. in C. sententiam. X. Ne clerici vel Monachi.* Ideò religiosus chirurgiam exercens, si ex eà mors sequatur, fit irregularis, etsi peritus est & diligens, & pietatis etiã causa fecerit. *d. c. tua.* Meritò. Præsertim si per mortes hominum discitur. Hujus enim non nisi in Care periculum faciendum vetus parœmia suadet. Temeritas enim & imprudentia, solenne Medicorum vitium, abundè per se pollens & ad perniciem. Alienis enim periculis discunt, ipsi securi, & hoc ipso felices, quod prosperos eorum successus sol adspicit, adversos tegit tellus. Nempè una hæc ars tristissimis experimentis constat & ab omni ævo

πολλὰς ἰφθίμους ψυχὰς αἰδὶ πρῶτα ψεν

ἤθλων, ait P. Cunæus in Sardibus venalibus p. 65. Vide Plin.

lib. 29. *Auson. lib. 1. Epigr. 74.* Foppium ab Aizema *dissert. lib. 1. c. 2. c. 1.* Gilbert. Cognat. in *adag. p. 493.*

CAP. XV.

Ad cap. XI. de ætate & qualitate.

S U M M A R I A.

1. Præficiendi, qui?	4. Tonsura clericalis.
2. Abbates, καθηγουμένοι.	5. Παπαλήθηρα.
3. Prima tonsura.	

Præficiendi, qui?

IN Rubricâ h. t. habetur de ordine præficiendorum: Quinam illi? In tertia compilatione ita concipitur rubrica: *De temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum, & ordine præficiendorum.* In quartâ: *De qualitate ordinandorum, præficiendorum & ordinantium, vel ut in aliis libris, Ordinis.* Per præficiendos intelliguntur, qui non propriè ordinantur, sed eliguntur, nec inter ordinum gradus censentur, ut sunt dignitates omnes, officia Eccle-

Ecclesiastica & Præfecturæ, licet aliquando manus impositionem
 citra *σφραγίδα* ab Episcopo recipiant, v. g. Abbatia. Abbates e-
 nim propriè præfici dicuntur *in c. cum contingat, & seq. b. t.* quod
 defumtum est ex compil. IV. Hi dicuntur Græcis *καθηγυμένοι* & *Abbatēs*
ἡγυμενία præfectura monasteriorum, quam ex Episcoporum per- *καθηγυ-*
 missione capiunt Abbates, ut habet Balsamo *ad Can. 14. Synodi VII.* *μένοι.*
 nec possunt officium exercere, quin sint sacerdotes, ut idem scri-
 bit *ad can. 6. Syn. Carthag.* Quin & confessiones audire debent
 & lectores ordinare & tonsuram conferre possunt. Archidiaconi,
 Archipresbyteri, Decani, Primicerii, & alii, qui suo munere
 funguntur non per ordinationem & manus impositionem, quâ
 character imprimitur, fiunt, sed per solam benedictionem, & ita
 dicuntur ordinari *in can. nullus. & seq. dist. 60.* ubi ordinatio & in-
 stitutio indifferenter usurpantur. Ergo Abbas si presbyter est &
 benedictus, potest conferre tonsuram & alios minores ordines in
 proprio monasterio, *can. 14. Synodi VII.* Vide concil. Trident. Et *Prima ton-*
 per primam itaque tonsuram clericalem ordinem conferri tradi- *sum.*
 tur in fine hujus capituli. In album enim clericorum adscribitur
 & fit capax beneficii Ecclesiastici, *cap. Cum adeo. X. de rescrip. c. ex*
literis, de transact. Et monachi quidem radebantur ad cutem. Sal-
 vianus lib. 8. de provid. *Intra Carthaginiis muros palliatum & palli-*
dum & rescissis comarum fluentium júbis ad cutem tonsuram videre tam
infelix ille populus, quam infidelis sine convitio atq; execratione vix
poterat. Hanc rasuram Græci *δόπκαρσιν* & *δόπυρσιν* vocant, *έν-*
χρῶ κεκαρμένως vocat Dionysius lib. 2. d. *caelesti hierarchiâ cap. 6.*
 Paulinus *Epist. 7. ad Severum: Castâ infirmitate capillum ad cutem*
msi. Balsamon vocat *δοπυρσίδα μοναχικήν*. At tonsura clericalis, *Tonsura*
 ἢ *σεφάνη, τῆς ἰερωσύνης*, quæ & character dicitur, & episcopalis *clericalis.*
 corona, Symmacho, Ennodio, Sidonio, aliis, quam *σφραγίδα ἁπι-*
σκοπικήν, characterem episcopalem Balsamo vocat, quâ Clerici no-
 men imponebatur, & monachi eam suscipientes clericorum nu-
 mero adscribebantur, ut idem Balsamo *ad can. 77. Concilii in Trullo.*
 Hic clericalis character dicebatur etiam *παπαλήθρα* tonsura in *παπαλή-*
 modum Coronæ. Constantinus in Epistolâ ad Sylvestrum: *ὑπὲρ θεῶν.*
τὴν σεφάνην, ἣτοι τὴν παπαλήθραν, ἣν εἶχε πρὸς δόξαν τῶ θεῶ καὶ τῶ
ἀγίῳ

ἀγία Πέτρα, ἣν ἠθέλε βασιλεῖν σεφάνην ἐκ χειρῶν, ἢ μαργαρίτων.
 Utitur Balsamo in Synodo Trullanâ can. 21. Ita enim facta erat, ut
 circulus tantummodo capillorum emineret instar coronæ. Ita
 enim Gregorius Turonensis de Nicetio Trevirorum Episcopo. *S.*
Nicetius ab ortu suo Clericos est designatus. Nam cum partu fuisset
effusus, omne caput ejus, ut est consuetudo puerorum, à capillis quidem
nudum cernebatur: In circuitu verò mediorum capillorum ordo
apparuit, ut putares ab iisdem coronam clerici fuisse signatam. Sir-
 mondus ad Sidonium; Hodie, inquit, apud nos antiquam coronæ
 formam ferè soli monachi retinent, & pueri vocales symphonia-
 ci. Nam brevis ille orbis in vertice, quo cleri pars magna utitur,
 insolens olim atque inusitatus in Ecclesiâ fuit, ut docet
 can. XL. concilii IV. Toletani.

Finis Eclogæ V.

Amœnitatum Juris Canonici

ECLOGA SEXTA.

CAPUT PRIMUM

Leges canonisatæ.

S U M M A R I A.

1. Gratiani collectio an vim juris habeat.	3. LL. Canonisatæ.
2. Leges Imperatorie à Gratiano compilatæ an amplius quid consecuta.	4. LL. Registratæ.
	5. Dicta Patrum.
	6. Gratiani dicta propria.

Gratiani
 collectio an
 vim juris
 habeat.
 Leges Impe-
 ratorie à
 Gratiano
 compilatæ
 an amplius
 quid conse-
 cuta.

Utrum Gratiani collectio, seu corpus illud Decretorum, se-
 cundum omnes sui partes, atque adeò & ea, quæ de suo
 Gratianus addidit, eandem vim ac potestatem habeant,
 non adeò certum est. Et de canonibus & synodorum de-
 cretis jam diximus. Quid verò de legibus Imperatorum, quas in-
 seruit hinc inde? An amplius quid per id consecuta, quod in de-
 creto relatæ leguntur? Ita ut non jam solo legis arbitrio, sed & ut
 jus canonicum valeant? Responderi solet, non omnes, quæ per
 Gra-